

KA2 – Strategic Partnerships - Project Number 2014-1-ES01-KA201-004830

Guiding Cities

PRÀCTICA DE REFERÈNCIA LOCAL D'ORIENTACIÓ EDUCATIVA CONTRA L'ABANDONAMENT ESCOLAR PREMATURⁱ

Dispositiu d'orientació l'Eina- Ajuntament de Badia del Vallès

CONTACTE PRÀCTICA	Salvador Avià i Faure Pilar Camacho Ara Sílvia Camps i Soler
* Nom i cognoms	
* Institució	Ajuntament de Badia del Vallès
* Correu electrònic	camachoap@badiadelvalles.net campsss@badiadelvalles.net
*Títol del projecte/ pràctica	Dispositiu d'orientació l'Eina
* Projecte finançat per:	Ajuntament de Badia del Vallès // Diputació de Barcelona // Unió Europea
* Nom del promotor i país:	Ajuntament de Badia del Vallès // Espanya
Soci (s), nom i país (si procedeix):	En el subprojecte @ppor: Department de la Sein-Saint-Denis, França Landkreis Anhalt-Bitterfeld, Alemanya
* Tipus de proveïdor	Públic ☒ Privat ☐ Públic/Privat ☐
* Àrea i nivell d'implementació	Urbà ☒ Rural ☐ Local ☒ /Regional ☐ /Estat ☐ /UE ☐
* Context i motivació del projecte - antecedents legislatius / obligacions, política institucional, estructures institucionals	<p>Segons les dades recollides a l'observatori (de resultats educatius) durant els darrers 5 anys, a Badia del Vallès (un municipi de 13.553 habitants) al voltant del 45% de l'alumnat de secundària repeteix almenys en una ocasió durant la seva escolarització secundària; i el nombre d'alumnat no acreditat voreja el 40%. Podem dir que aquesta dada no millora al analitzar els resultats obtinguts en l'etapa post-obligatòria, on hi ha un nombre elevat de joves que abandonen de forma prematura.</p> <p>Com a estratègia d'actuació cal promoure els itineraris formatius a curt, mig i llarg termini per afavorir l'augment del nombre de joves amb una formació post-obligatòria, i un treball sobre les competències que porten a desenvolupar trajectòries formatives d'èxit (d'aquí la importància dels processos d'orientació i acompanyament). La prioritat de l'Ajuntament ha de ser garantir no tan sols el dret a l'escolarització sinó també el dret a l'educació i a l'èxit educatiu.</p> <p>Al nostre municipi s'està treballant en aquesta línia des de l'any 2006 quan es va crear el dispositiu d'orientació l'Eina, dins del marc del Pla Educatiu d'Entorn, on hi participen tots els agents de</p>

Guiding Cities

	la comunitat educativa.
* Objectius del projecte (max. 250 caràcters)	<ul style="list-style-type: none"> • afavorir la creació de projectes de vida • promoure d'itineraris formatius a curt, mig i llarg termini • afavorir l'augment del nombre de joves amb formació post-obligatòria • treballar sobre les competències que porten a desenvolupar trajectòries formatives d'èxit
* Grup objectiu	Estudiants ☒ ESL ☒ Famílies ☒ Orientadors/es ☒ Docents ☒ ONG ___ Altres (anotar) <u>Entitats</u>
* Descripció del grup objectiu	Estudiants a partir dels 12 anys. Jovent que ha abandonat prematurament els estudis Les famílies Els tutors/es dels centres educatius com a agents orientadors Les entitats del municipi que acullen joves en pràctiques, aps, ...
Personal (selecció, avaluació, formació, promoció)	Tècniques del servei d'Educació de l'Ajuntament i altres professionals del territori: educadors d'adolescents, educadors de Benestar Social, tècnics/ques de Joventut, d'Ocupació, professionals dels centres educatius, etc.
* Enfocament metodològic, activitats implementades	<p>Acompanyament educatiu: el jove en el centre de qualsevol actuació, el professional en totes les intervencions com a acompanyant i catalitzador dels seus interessos i motivacions. Actuacions, individuals i grupals en funció de l'àmbit i de l'objectiu.</p> <p>Treball coordinat entre els diferents agents educatius del municipi.</p> <p>Activitats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <u>Observatori</u> dels resultats educatius del municipi: anàlisi longitudinal dels resultats de la població escolaritzada als instituts de Badia. - <u>Servei l'Eina</u>: Acompanyament individual en la construcció d'un projecte de vida. També, als/les joves inscrits al programa Garantia Juvenil. Acompanyament a les famílies. - <u>Tallers d'orientació</u> adreçats a tot el jovent de 3r i 4t d'ESO, desenvolupats per tècnics municipals i el professorat del centre; - <u>actuacions d'orientació i seguiment al PFI, CFA. I;</u> - <u>projectes específics complementaris (de creació de projecte de vida): FYEVB</u>: projecte d'acompanyament i millora de competències socials, personals i emocionals per alumnat de 2n d'ESO. Actuacions: Mindfulness, APS i empenedoria, orientació i acompanyament a les famílies; @ppor; projecte de millora de les competències socio-laborals per alumnat de 3r i 4t d'ESO. Actuacions: Visites a empreses, tallers professionalitzadors, estades pràctiques a empresa, taller d'orientació. - Us d'un <u>aplicatiu informàtic</u> específic per a poder realitzar el seguiment i acompanyament als nois/es. - Per a tota la població: <u>campanya per a promoure la construcció del projecte de vida</u> al municipi.

Guiding Cities

<p>* Resultats i impacte - les dades del programa d'avaluació interna/externa, satisfacció dels beneficiaris, l'impacte de les pràctiques didàctiques a nivell individual i institucional</p>	<p><u>Resultats educatius:</u> Tendència positiva en les graduacions dins la promoció: del 34,75% de graduats en ESO a la promoció de joves nascuts el 1994 a un 56,10% en la de nascuts el 1997. Tendència negativa en el nombre de repeticions durant ESO: del 54,47% de l'alumnat amb, com a mínim, una repetició a la promoció de 1994, al 37,14% a la de 1997</p> <p><u>Acompanyament a joves dins del servei:</u> s'ha atès a 198 joves. El 78,79% del jovent té un itinerari formatiu definit, el 7,58% ha trobat una feina, el 7,07% es troba en situació de recerca activa de feina i el 6,57% no ha pogut definir un itinerari clar i continua en seguiment.</p> <p><u>Tallers d'orientació:</u> Participació de tots els joves de 3r i 4t d'ESO del municipi. Valoració positiva (4 sobre 5). El 83,46% dels joves de 4t tenen clar el seu itinerari formatiu (maig'15). El professorat valora en un 4,25 sobre 5 la utilitat d'aquests tallers i amb un 4,5 el seu contingut.</p> <p><u>Acompanyament a famílies:</u> Valoració molt positiva. El 90% dels familiars consideren que poden comprendre millor els seus fills/es, el 100% consideren que participar en les sessions els ha aportat més eines. El 100% recomanarien les sessions.</p> <p><u>@ppor:</u> Participació de 42 alumnes de 3r i 4t d'ESO i 4 professors/es del departament d'orientació. El 100% de les empreses col·laboradores continuaran en el projecte el curs vinent. El 74,5% de les empreses fan una valoració per sobre d'un 7, la resta per sobre d'un 6. L'alumnat participant valora molt positivament l'experiència i que tornaria a fer les estades en empresa. Valoració positiva: el 87,5% de l'alumnat ho valora per sobre del 8.</p> <p><u>FYEVB:</u> Participació de 17 alumnes de 1r, 2n i 3r d'ESO i de 4 professores i una TIS dels dos instituts de secundària. La participació dels joves en el projecte ha millorat les seves habilitats i competències socials, la seva autoestima i la millora de les seves habilitats personals en general</p>
<p>* Conclusions, lliçons apreses</p>	<p>Orientar és diferent d'informar Cal orientar al llarg i ample de la vida L'orientació és una tasca col·lectiva de la xarxa educativa local que ha de saber aprofitar el potencial de la comunitat L'orientació s'ha de treballar :</p> <ul style="list-style-type: none"> - a edats molt primerenques - amb tots els infants - com un procés continu (no servei puntual) - des de les diferents àrees de coneixement - amb les famílies - territorialment, col·laborant amb els diferents agents i - integrada en la dinàmica dels centres, no només als equips d'orientació
<p>* Direccions de major desenvolupament / transferibilitat, replicabilitat</p>	<p>Totes les actuacions desenvolupades tenen el potencial de ser transferides. Porten anys en funcionament (10 anys)</p>
<p>* Tipus de pràctica ESL (abandonament escolar prematur)</p>	<p>Prevenició ⁱⁱ X Intervenció ⁱⁱⁱ X Compensació ^{iv} X</p>

Guiding Cities

Possibilitat d'escollir més d'un tipus.	
* Referències Web (url, presència als mitjans socials)	<ul style="list-style-type: none"> - Facebook del Servei l'Eina: https://www.facebook.com/serveiorientacioeina - <u>Cultivem l'educació</u>; blog dels serveis educatius al municipi: http://educabadia.cat/ - <u>Pla educatiu d'entorn</u>; blog del pla educatiu d'entorn: https://peebadia.wordpress.com/https://peebadia.wordpress.com/ - <u>@ppor</u>: blog del projecte europeu: https://atppor.wordpress.com/ - <u>FYEVB</u>: blog del projecte europeu: https://fyevb.wordpress.com/
* Paràmetres en què la pràctica és aplicable (seleccioni les apropiades)	Governança i coordinació ^v ☒ Accessibilitat ^{vi} ☒ Metodologies ^{vii} ☒ Mesures i perfils ^{viii} ☒ Objectius i necessitats – Apoderament i desenvolupament personal ^{ix} ☒ Habilitats i competències professionals ^x ☒ Marc comú i estàndards de qualitat ^{xi} ☒ Avaluació de l'acompliment i eficàcia ^{xii} ☒
* Justificació de l'elecció d'aquest projecte/ pràctica com un exemple de bones pràctiques	<p>És un projecte global i integral que recull les diferents dimensions de la persona i proposa una orientació al llarg i ample de la vida.</p> <p>Proposa una visió de l'orientació com a element clau en l'acompanyament a les persones i, en general, en les polítiques socials, especialment: joventut, educació, serveis socials, ocupació.</p> <p>Està integrat dins d'un projecte d'acompanyament a adolescents en medi obert de molt impacte en els joves del territori.</p> <p>Està integrat dins de la xarxa educativa del territori que inclou centres educatius, professionals de diversos serveis municipals i de serveis de segon nivell.</p> <p>Es complementa amb projectes d'intervenció primerenca per a la construcció del projecte de vida (especialment a partir dels 12 anys), amb particular aproximació als nois/es en risc d'abandonament prematur de l'escola.</p> <p>Es complementa amb programes de segona i tercera oportunitat per als nois/es que han abandonat el sistema educatiu.</p> <p>Té un enfocament innovador en metodologia i plantejament.</p>
Bibliografia	<ul style="list-style-type: none"> - Bourdieu Bourdieu, P. & Passeron J. C. (1964) <i>La reproduction. Elements pour une théorie du système d'enseignement</i>. Paris: Minuit. - Bronfenbrenner, U. & Morris, P. A. (1998). <i>The ecology of developmental processes</i>. A W. Damon (Ed.) <i>Handbook of Child Psychology</i> (5th ed., pp. 993–1027). New York: Wiley and Sons.

Guiding Cities

	<ul style="list-style-type: none"> - Bronfenbrenner, U. (1979). <i>La ecología del desarrollo humano</i>. Barcelona: Paidós. Camacho P. & Avià, S. (2011) "<i>Acompanyament al suport escolar a les famílies a Badia del Vallès</i>". Guix, 384, pp 63-67. - Duru-Bellat, M. (2002). <i>Les inegalitats socials a l'escola</i>. Paris: PUF. - Dubet, F. (2006) <i>La escuela de las oportunidades. ¿Qué es una escuela justa?</i> Barcelona: Gedisa. - European Commission (2011). Communication from the commission to the European parliament, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions. Tackling early school leaving: A key contribution to the Europe 2020 Agenda. Brussels. - Fernández Enguita, M. (1988). "<i>Entre la esperanza del cambio y el estigma de la reproducción</i>". Revista de educación, n. 286, pp. 151-165 . - Flecha, R. y Puigvert, L. (1998) "<i>Aportaciones de Paulo Freire a la educación y las ciencias sociales</i>". Revista Interuniversitaria de Formación del Profesorado, n 33, pp. 21-28. - Fernández Enguita, M. i alt. (2010). <i>Fracàs i abandonament escolar a Espanya</i>. Barcelona: La Caixa. - Forquin, J. C. (1985) "<i>El enfoque sociológico del éxito y el fracaso escolares: desigualdades de éxito escolar y origen social</i>." Educación y Sociedad, 3, pp. 177-209. - Funes, J. (2008). "<i>L'acompanyament educatiu dels infants i adolescents, de les seves famílies, de les escoles, des del municipi</i>". [online] De prop, 26. Available on: http://www.deprop.net/materies.asp?numrev=26&sumari=8&seccio=0&numart=1&tema=2
--	--

Guiding Cities

	<ul style="list-style-type: none"> - Garcia, M. (2001). <i>L'absentisme escolar en zones desfavorides</i>. (Tesi doctoral no publicada). Barcelona: UAB. - Giroux, H. (1992) <i>Teoría y resistencia en educación</i>. México: Siglo XXI. - Liczkowski, F. (coord) Albaigés, B. & Plandiura, R. (2014) <i>Polítiques educatives locals. El paper dels municipis en el nou context competencial i econòmic</i>. Barcelona: Fundació Jaume Bofill - Martínez, M. (2012) "La formació i l'orientació professional: el paper del món local". [online] Deprop, n.39. Available on: http://www.deprop.net/imprmateries.asp?numrev=39&sumari=7&seccio=0&numart= - Viquer, P. (2004). <i>Optimización evolutiva</i>. Madrid: Pirámide. - Subirats, J. i Albaigés, B. (2005) <i>Educació i comunitat. Reflexions a l'entorn del treball integrat dels agents educatius</i>. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.
--	--

Glossari:

ⁱ L'abandonament escolar prematur (ESL) – persones de 18-24 anys que només tenen l'educació secundària inferior o menys (és a dir, només han aconseguit pre-primària, primària, secundària inferior o una educació secundària superior curt de menys de 2 anys) i ja no estan en l'educació o la formació.

ⁱⁱ Prevenció - totes les mesures d'orientació tenen com a objectiu proporcionar als joves suport, informació i oportunitats per desenvolupar les seves habilitats. Les de prevenció són les mesures principals proactives destinades a complir amb aquests objectius.

ⁱⁱⁱ Intervenció - les mesures d'intervenció es dirigeixen específicament als estudiants que manifesten necessitats d'una orientació específica i d'assessorament.

^{iv} Compensació - mesura l'orientació i assessorament de compensació són els dirigits als estudiants que hagin deixat els estudis prematurament i volen tornar a entrar al sistema d'educació i capacitar-se per adquirir les qualificacions que necessiten.

^v Governança i coordinació - Un marc de governança fomentant sistemes d'orientació coherents i coordinades a nivell nacional / regional / local, per articular millor i enfortir els serveis d'orientació i recursos que s'adrecen a les necessitats dels ciutadans en qualsevol moment de les seves vides. Les estratègies específiques, plans i aliances per lluitar contra l'abandonament escolar.

^{vi} Accessibilitat - Tots els ciutadans tenen dret a accedir als serveis d'orientació al llarg de les seves vides. Els serveis han de prendre les mesures adients i garantir la consciència i visibilitat.

^{vii} Metodologies de prestació - Una combinació de mètodes d'orientació lliurement determinen l'accessibilitat als serveis i recursos d'orientació disponibles, i abasta una àmplia gamma de perfils i necessitats per abordar ESL.

Guiding Cities

-
- viii Mesures i perfils - Serveis d'orientació i recursos són molt valuosos en la motivació de les persones i mantenir-los compromesos en l'educació i l'aprenentatge permanent. Les mesures de prevenció, intervenció i compensació són accions clau per fer front a ESL.
- ix Objectius i necessitats (Apoderament i desenvolupament personal) - L'orientació es considera un objectiu general i un principi del procés educatiu on es dona suport a les persones a manejar les seves opcions millor i prendre responsabilitat pel seu creixement i desenvolupament personal. S'identifica com beneficiós en el tractament de l'ESL.
- x Competències i habilitats per a professionals - Les habilitats, la formació i les disposicions dels professionals que presten orientació són factors clau per als serveis d'orientació eficaços. Especial atenció s'ha de donar als que tracten ESL.
- xi Marc comú i normes de qualitat - conjunt de principis comuns, directrius, criteris i eines per tal de desenvolupar i assegurar la qualitat en la prestació d'orientació. Especificacions per abordar ESL.
- xii Avaluació de l'acompliment i eficàcia - Planificació, gestió, dedicades a l'avaluació i la millora contínua dels sistemes d'orientació / serveis. Les dades i l'avaluació de les polítiques i els serveis d'orientació dirigides a lluitar contra l'ESL.